

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าในประเทศไทยกับการเข้าถึงบุหรี่ปัฟฟ้า ของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

(สงขลา,ยะลา,นราธิวาส,ปัตตานี,สตูล)

Legislative measures on the problem of e-cigarette distribution in Thailand and youth access to e-cigarettes in the 5 southern border provinces

วรา บุญพันธ์^{1*}, ปุชิตา ชูเชิดปานรังสี², นูรีย์ยะ ใจตรง³ และตูแวนูรซาวิรา ยีตอหะ⁴
Wara Bunphan^{1*}, Puchita Chuchirdpanrangsi², Nureeyah Jaitrong³ and
Tuwaenursaweera Yeetoha⁴

^{1,2}อาจารย์สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Lecturer of Department the Law, Faculty of Law, Hatyai University

^{3,4}นักศึกษานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Student of Department the Law, Faculty of Law, Hatyai University

*Corresponding author, E-mail: wara_bu@hu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาในการจำหน่ายบุหรี่ปัฟฟ้าทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศและทำการศึกษากฎการเข้าถึงบุหรี่ปัฟฟ้าของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดจนจัดทำข้อเสนอแนะให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในปัจจุบันมีการสูบบุหรี่กันอย่างแพร่หลายในหมู่ของวัยรุ่นและมีแนวโน้มการสูบที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งในประเทศไทยปัจจุบันกฎหมายไทยยังไม่มีมาตรการควบคุม ผลิตภัณฑ์บุหรี่ปัฟฟ้าที่เป็นการเฉพาะมีเพียงประกาศจากกระทรวงพาณิชย์ เรื่องสินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ.2559 ทำให้เสมือนเป็นการเปิดโอกาสให้มีสินค้าที่ไม่ปลอดภัยอยู่ในตลาดส่งผลเสีย โดยตรงต่อผู้บริโภค เกิดการลักลอบนำเข้าและซื้อขายในหลากหลายช่องทาง เช่น ร้านค้าที่จำหน่ายบุหรี่ปัฟฟ้าโดยเฉพาะหรือร้านค้าออนไลน์ และตามเว็บไซต์ต่าง ๆ ก็มีให้เห็นอยู่มาก อันจะนำมาสู่การซื้อสินค้าที่ผิดกฎหมายและสภาวะเศรษฐกิจนอกระบบและทำให้ภาครัฐขาดรายได้จากภาษี อันพึงจะได้รับจากผลิตภัณฑ์บุหรี่ปัฟฟ้าซึ่งเป็นสินค้านำเข้าและเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย

จากการศึกษา บุหรี่ปัฟฟ้าสำหรับประเทศไทยยังไม่ได้มีการอนุญาตให้นำเข้ามาและเป็นสินค้าต้องห้ามตามรัฐบาลสมัยของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ประกาศให้บุหรี่ปัฟฟ้าเป็น “สินค้า

ต้องห้าม" ในการนำเข้า ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2557 ซึ่งหากผู้ใดนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าหรือน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าจะต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ทั้งที่ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เป็นสินค้าเทียบเคียงกับบุหรี่อยู่ในหมวดของ "ผลิตภัณฑ์ยาสูบ" และกฎหมายที่เกี่ยวข้องบางส่วนยังมีความไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ทำให้ผู้ใช้กฎหมายเกิดความไม่เข้าใจ รวมถึงผู้บังคับใช้กฎหมายเองก็เกิดความสับสนจนนำมาซึ่งการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการตัดสินความถูกต้องของพฤติการณ์ ต่าง ๆ แทนการใช้ตัวบทกฎหมายในการกำหนดความผิดเป็นหลัก

ด้วยเหตุนี้ เพื่อเป็นการพัฒนากฎหมายไทยที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายไทยในส่วนดังกล่าวเพื่อให้มีการกำหนดมาตรการบังคับแยกต่างหากเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สะดวกต่อการควบคุม และตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ รวมถึงการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

คำสำคัญ : บุหรี่ไฟฟ้า, น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า, ผลิตภัณฑ์ยาสูบ

Abstract

The purpose of this research was to study legal measures to address the problem of selling e-cigarettes. At present, smoking is widely used among teenagers, and there is an increasing trend toward smoking. At present, there is no such measure in Thai law. The only e-cigarette products available are those listed in an announcement from the Ministry of Commerce on Prohibited Products to be Brought Through the Kingdom. B.E. direct to consumers There is smuggling and trading through various channels, such as shops that sell e-cigarettes in particular or online stores. And according to various websites, it is seen a lot. which will lead to illegal purchases and non-formal economic conditions, allowing the government to lack income from taxes that should be obtained from electric cigarette products, which are imported products and luxury products.

From the study, e-cigarettes for Thailand have not yet been allowed to be imported and are prohibited products according to the National Council for Peace and Order (NCPO). The government has announced that e-cigarettes are "prohibited goods" in importing according to the announcement of the Ministry of Commerce dated December 12, 2014. If anyone imports electronic cigarettes or electronic cigarette liquid, they will be liable under the Export and Import Act, 2522, although such products It is a product comparable to cigarettes in the category of "tobacco products," and some related laws

remain unclear. and not as comprehensive as it should be, causing the law's users to misunderstand Even the law enforcement officials themselves were confused until a long time ago, when the discretion of the official was used to determine the right and wrong of various circumstances instead of using the law to determine the offense.

For this reason, in order to develop Thai laws related to e-cigarettes, the researcher suggests a solution. Amend Thai laws in such areas so that specific mandatory measures are imposed separately. for ease of control and checking product quality, including distribution, E-cigarette products are in line with the Tobacco Products Control Act.

Keywords : electronic cigarette, electronic cigarette liquid, tobacco products

บทนำ

บุหรี่ไฟฟ้า เป็นอุปกรณ์สูบบุหรี่ชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างกว้างขวางในหมู่ของวัยรุ่นหรือบุคคลทั่วไป ด้วยความที่มีความแตกต่างจากบุหรี่มวนธรรมดา ตรงที่ง่ายต่อการพกพา ไม่มีกลิ่นเหม็นติดตัว สามารถสูบในอาคารหรือรถยนต์ได้ รวมทั้งมีกลิ่นที่หอมและรสชาติให้เลือกอย่างหลากหลาย จึงทำให้ในปัจจุบันนี้วัยรุ่นในประเทศไทยได้มีการหันมาใช้บุหรี่ไฟฟ้าแทนการสูบบุหรี่มวนเป็นจำนวนมาก ซึ่งที่มาของบุหรี่ไฟฟ้านั้น ถูกพัฒนาขึ้นโดย Hon Lik เกษีษกรชาวจีนที่ต่อสู้กับการเลิกบุหรี่ บุหรี่ไร้ควันแบบใช้แล้วทิ้งเป็นวิธีการรักษาที่แปลกใหม่สำหรับผู้ที่เคยประสบปัญหาในการเลิกบุหรี่แบบเดิม ๆ สิ่งนี้ทำให้ความคิดใหม่ที่นำต้นตอต้นของเขาถูกละเลยและถูกเก็บถาวรมานานหลายทศวรรษจนถึงเมื่อปี 2003 เมื่อ Hon Lik ก้าวเข้ามาเป็นเกษีษกรและนักวิจัยทางการแพทย์รายเล็กจากประเทศจีนและเป็นคนติดบุหรี่ที่สิ้นหวัง ซึ่งเกลียดความคิดที่ว่าเขาอาจจะต้องเผชิญกับชะตากรรมเดียวกันกับพ่อของเขาที่เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปอด ปัญหาปัจจุบันในประเทศไทยผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบทุกชนิดนั้น "ไม่มีกฎหมายรับรอง" จึงมีผู้จำหน่ายหลายรายที่นำเข้าบุหรี่ไฟฟ้ามาแบบผิดกฎหมายถึงแม้ว่ารัฐบาลสมัยของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะประกาศให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็น "สินค้าต้องห้าม" ในการนำเข้าตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ลงวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และแม้จะมีการประกาศออกมาว่าบุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นสินค้าต้องห้าม ก็ไม่ได้ทำให้ความนิยมของบุหรี่ไฟฟ้านั้นลดลงแต่อย่างใดแต่กลับมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยผู้วิจัยได้ทำแบบสำรวจเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ากับเยาวชนพื้นที่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งได้แก่จังหวัด นราธิวาส,ปัตตานี,ยะลา,สงขลา และสตูล โดย5 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีเนื้อที่รวมประมาณ 20,809.730 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12.97 ล้านไร่ ซึ่งจังหวัดสงขลามีพื้นที่มากที่สุด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่น้อยที่สุด ซึ่งใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีประชากรรวมอยู่เป็นจำนวนเยอะซึ่งทางผู้วิจัยเองก็ได้ทำแบบสำรวจเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ากับเยาวชนพื้นที่ใน 5จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหนึ่ง ซึ่งความนิยมของบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น

เป็นที่นิยมกันอย่างมากในหมู่วัยรุ่น 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจากผลสำรวจที่ได้สำรวจเยาวชน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่าผลสำรวจที่เยาวชน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีแนวโน้มที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ร้อยละ 60 เปอร์เซ็นต์ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่าอยากให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นถูกกฎหมาย และ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้พบว่าบุหรี่ไฟฟ้านั้นเติบโตสูงและระบาดเข้าทางชายแดนประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างง่ายดาย ซึ่งในปัจจุบันเราสามารถพบเห็นผู้ที่จำหน่ายโดยไม่ถูกกฎหมายอยู่่มากไม่ว่าจะเป็นร้านค้าที่จำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าโดยเฉพาะตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ หรือตามตลาดนัดกลางคืน และตามโซเชียลต่างๆไม่ว่าจะเป็น Facebook , Instagram , Twitter และเว็บไซต์ต่างๆ และพบเห็นผู้ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าได้ตามสถานที่ทั่วไปอยู่เหมือนกัน ซึ่งในบางคราวยังเห็นเจ้าหน้าที่รัฐเองก็ยังคงเป็นผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าก็ยังมีให้เห็นอยู่เหมือนกัน ซึ่งทำให้เห็นแล้วว่าถึงแม้จะมีการสั่งห้ามการนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามแต่ก็ยังมีมีการลักลอบจัดจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ดี ซึ่งผู้ที่จำหน่ายก็นำเข้ามาจำหน่ายแบบผิดกฎหมาย จึงทำให้มีปัญหการนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขกฎหมายให้รองรับบุหรี่ไฟฟ้า ให้การนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าให้ถูกกฎหมาย ซึ่งทางผู้วิจัยได้จัดทำเรื่องมาตรการควบคุมทางกฎหมายในการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยกับการเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา,ยะลา,นราธิวาส,ปัตตานี,สตูล) เนื่องจากทางผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการแก้ไขกฎหมายให้รองรับบุหรี่ไฟฟ้าให้การนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าให้ถูกกฎหมายและจ่ายภาษี การนำเข้ามาให้ถูกกฎหมายก็จะทำให้ปัญหาของการลักลอบนำเข้าและลักลอบจำหน่ายเหล่านี้หมดไป และเปลี่ยนให้รัฐได้มีรายได้จากส่วนตรงนี้เพิ่มขึ้นมาอีกได้ เนื่องจากรัฐเองสูญเสียรายได้จากการเก็บภาษีจากบุหรี่ไฟฟ้าเป็นจำนวนเงินมหาศาลถึงแม้จะมีข้อห้ามแล้วก็ยังมีมีการนำเข้าและจำหน่ายอย่างผิดกฎหมายอยู่ดี เพราะเหตุนี้จึงควรเปลี่ยนให้ถูกกฎหมายเสีย และจากงานวิจัยจากต่างประเทศทั่วโลก ก็สามารถยืนยันได้ว่าบุหรี่ไฟฟ้าไม่ได้สร้างโทษมากไปกว่าบุหรี่แบบเผาไหม้ปกติอย่างแน่นอน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาในการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาการเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ในประเทศไทย ในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ รวมถึงการวิเคราะห์ในเรื่องของการคุ้มครองสุขภาพของผู้สูบบุหรี่นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่

จะต้องศึกษาแนวคิดทางกฎหมายเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมเอาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหากฎหมายในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ เพื่ออาศัยเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ภายใต้แนวคิดของกฎหมายดังกล่าว ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.1 สิทธิที่เกี่ยวข้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สิทธิในสิ่งแวดล้อมถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐจะต้องให้แก่ประชาชนทุกคน หากมีบุคคลใด ได้กระทำให้สิ่งแวดล้อมถูกทำลายลง ย่อมถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงได้กำหนดหลักการพื้นฐานว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยไว้เพื่อการบัญญัติกฎหมายในลำดับต่อไป ไม่ให้ล่วงละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยรวม ซึ่งสิทธิในสิ่งแวดล้อมของประชาชนมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้แก่ 1. สิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในการอนุรักษ์และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดไว้ให้บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิ อนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน 4 2. สิทธิของบุคคลในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพ และมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการให้สิทธิแก่ปัจเจกบุคคลทั่วไปในอันที่จะดำรงชีวิตอยู่ใน สิ่งแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งสิทธิ ในการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนและรัฐในการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและพิทักษ์สิทธิ ดังกล่าวนี้ไว้ อันพัฒนา มาจากแนวความคิดในเรื่องสิทธิในคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ว่า “มนุษย์นั้นมีสิทธิพื้นฐานในธรรมชาติที่ได้ คุณภาพในแสงแดดที่ระยิบระยับในน้ำและอากาศที่บริสุทธิ์ ในธรรมชาติป่าเขาที่สวยงามและหลากหลาย” สิทธิในคุณภาพสิ่งแวดล้อมนี้จึงมีความหมายจำกัดอยู่เพียงในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเท่านั้น ไม่รวมถึง สิ่งแวดล้อมอื่นๆ อาทิ สิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือวัฒนธรรม ฯลฯ สิทธิของปัจเจกชนในการที่จะมีส่วนร่วม ร่วมกับรัฐและชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เมื่อการกระทำของบุคคลใดก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลให้เกิด อันตรายแก่สุขภาพอนามัย และทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหายแล้ว การกระทำของบุคคลดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งบุคคลผู้ก่อให้เกิดความเสียหายมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในกรณีที่เกิดการกระทำของตนนั้นมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นของรัฐหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน กล่าวคือ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่สิ่งแวดล้อมนอกจากผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เอกชนแล้ว ผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบต่อรัฐด้วย หากการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้น 2.2 การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) สิทธิในการร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำความผิดต่อเจ้าพนักงาน ตามปกติแล้วผู้มีสิทธิกล่าวโทษ ผู้กระทำผิดต่อเจ้าพนักงานจะต้องเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยเท่านั้น กล่าวคือ ต้องเป็นผู้เสียหายอย่างแท้จริง และไม่มีส่วนร่วมในการกระทำ

ความผิด ดังนั้น ในคดีสิ่งแวดล้อม ประชาชนทั่วไปซึ่งมิใช่ผู้เสียหาย โดยตรง จึงไม่สามารถกล่าวโทษผู้กระทำผิดในคดีสิ่งแวดล้อมได้ เพราะมิใช่ผู้เสียหายที่แท้จริง ซึ่งปัจจุบัน กฎหมายของประเทศไทยได้มีการบัญญัติเรื่อง การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) ไว้ในหมวด 4 การดำเนิน คดีแบบกลุ่ม มาตรา 222/1 ถึงมาตรา 222/49 ในลักษณะ 2 วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ภาค 2 วิธีพิจารณา ในศาลชั้นต้นแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กล่าวคือ เมื่อผู้เสียหาย คนหนึ่งฟ้องคดีแล้ว ก็อาจใช้สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเสียหายแทนผู้เสียหายคนอื่นๆได้ และคำพิพากษา ในคดีนั้นจะมีผลผูกพันผู้เสียหายคนอื่นๆ ด้วย ดังนั้น จะเห็นได้ว่า หากได้นำเอาหลักการดังกล่าวมาปรับใช้กับกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่แล้ว จะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ได้รับ ความเสียหายจากคดีสิ่งแวดล้อมได้อีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้เสียหายที่ไม่ต้องการฟ้องคดี เพราะไม่แน่ใจว่าค่าเสียหายนี้จะคุ้มกับการฟ้องร้องหรือไม่ ก็จะได้รับความยุติธรรมจากหลักการนี้ได้ 2.3 หลักการลงโทษทางอาญา ในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่นั้น ได้มีการกำหนด บทลงโทษทางอาญาเอาไว้โทษทางอาญาเป็นโทษที่มีลักษณะร้ายแรงและทำให้ผู้ต้องโทษได้รับความเสียหาย โดยการกำหนดโทษนั้นมีหลายประการไม่ว่าจะเป็นโทษถึงชีวิต (ประหารชีวิต) ต่อเสรีภาพ (จำคุก, กักขัง) หรือแก่ทรัพย์สิน (ปรับ ริบทรัพย์สิน) การกำหนดโทษจึงต้องดูว่าเหมาะสมกับการกระทำที่ผู้ต้องโทษ ได้กระทำความผิดหรือไม่กล่าวคือ การกระทำ ความผิดจะต้องเป็นการมุ่งร้ายต่อสังคมโดยรวม ทำลายความสงบสุขหรือก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อชุมชน การลงโทษเป็นวิธีการตอบโต้ของชุมชน ต่อผู้ละเมิดกฎระเบียบ ของชุมชนนั้นๆ (a means of expressing social disapproval or reaction) โดยกำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการลงโทษ ซึ่งมีหลักการใหญ่ๆ อยู่ 2 ประการ ประการแรกคือ การลงโทษเพื่อแก้แค้น ทดแทนให้สาสมกับความผิด (retribution) โดยถือว่า เป็นการชดเชยความผิดที่ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งของผู้กระทำสมควรจะได้รับโทษตามความหนักเบาของความผิดผู้เสียหายไม่ต้องทำการแก้แค้นด้วยตนเอง รัฐจะเป็นผู้ดำเนินการแทนให้ อย่างเหมาะสมกับ ความผิด ประการที่สอง ก็เพื่อป้องกันแก้ไขมิให้มีการกระทำความผิด มีด้วยกัน 2 ระดับ ระดับแรก คือ เพื่อเป็นการป้องกันทั่วไป (General Prevention) กล่าวคือ การลงโทษผู้กระทำความผิดย่อมจะข่มขู่ให้บุคคลทั่วไปเอาเป็นเยี่ยงอย่างอันเป็นการยับยั้งให้บุคคลที่คิดจะกระทำความผิดล้มเลิกความตั้งใจเสีย การลงโทษเพื่อ แก้ไขระดับที่สองก็เพื่อป้องกันเฉพาะ(Deference) โดยลงโทษผู้กระทำความผิดให้หวาดกลัวโทษและ กลับตนเป็นคนดี 2.4 หลักความผิดเด็ดขาดในกฎหมายอาญา จากวิวัฒนาการแนวความคิดเรื่องความรับผิดโดยเด็ดขาด ได้มีการแบ่งความรับผิดในทางอาญา ออกเป็น 3 ชนิด และน่าจะนำมาใช้กับการแบ่งประเภทของความรับผิดในทางแพ่งได้ด้วย กล่าวคือ 1) ความรับผิด ซึ่งต้องการการพิสูจน์ (Mens Rea) ของจำเลย ความผิดประเภทนี้ ได้แก่ ความผิดอาญาทั่วไป ซึ่งโจทก์มีหน้าที่ต้องพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำความผิดโดยเจตนาหรือประมาท 2) ความรับผิดโดยเคร่งครัด (Offenses of strict liability) เป็นความผิดที่โจทก์ไม่ต้องพิสูจน์ถึง Mens Reaของจำเลย แต่จำเลยอาจจะปลด

ตนเองให้หลุดพ้นจากความรับผิดได้ หากจำเลยสามารถพิสูจน์ได้ว่า จำเลย ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการป้องกันมิให้ความผิดเกิดขึ้น หรือจำเลยสำคัญผิดใน ข้อเท็จจริงซึ่งบุคคลทั่วไปที่ตกอยู่ในสภาพเดียวกับจำเลยย่อมจะสำคัญผิด 3) ความรับผิดโดยเด็ดขาด (Offenses of absolute liability) เป็นความผิดที่โจทก์ไม่ต้องพิสูจน์ถึง Mens Rea ของจำเลย เช่นเดียวกับความรับผิดโดยเคร่งครัด อย่างไรก็ตาม จำเลยในคดีความรับผิดโดยเด็ดขาดไม่ สามารถยกข้อต่อสู้เพื่อปลดตนเองให้พ้นจากความรับผิดโดยการ พิสูจน์ว่าตนเองได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร หรือการกระทำผิดเกิดจากการสำคัญผิดของจำเลย ซึ่ง จำเลยจะสามารถยกข้อต่อสู้ได้เฉพาะข้อต่อสู้ ที่กฎหมายในเรื่องนั้นๆ บัญญัติไว้อย่างชัดแจ้ง

แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นคุณและโทษของบุหรีไฟฟ้าในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายต่อต้านและฝ่ายสนับสนุน สำหรับฝ่ายต่อต้าน ที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรมจะประกอบด้วยหน่วยงานของ รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายควบคุมผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) หน่วยงานเอกชน ได้แก่ มูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่ สูบบุหรี และหน่วยงานอิสระอย่างศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ฝ่ายนี้จะมอง ถึงการขาดหลักฐานทางวิชาการที่น่าเชื่อถือเพียงพอที่จะสรุปว่าบุหรีไฟฟ้ามีความปลอดภัย และมองว่า อาจเป็นช่องทางเพิ่มนักสูบหน้าใหม่หรือแม้กระทั่งเป็นสะพานไปสู่การเริ่มสูบบุหรีของเยาวชน ส่วนฝ่ายที่ เห็นด้วย มีทั้งหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กรมสรรพสามิต วงเสวนา เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาการป้องกันและ จัดการภัยพิบัติ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และวิทยาลัย นวัตกรรมและสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต รวมทั้งนักวิชาการหลากหลายแขนง ฝ่ายสนับสนุนจะยกผลวิจัย จากต่างประเทศที่ระบุว่าบุหรีไฟฟ้ามีความเสี่ยงต่อสุขภาพน้อยกว่าการสูบบุหรีมวนเป็นหลัก และมองว่า ในต่างประเทศอนุญาตให้ใช้บุหรีไฟฟ้าได้อย่างถูกกฎหมาย และมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมทำให้เกิด ประโยชน์แก่ทุกฝ่ายมากกว่าการกำหนดให้บุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าผิดกฎหมาย (กลมพร ยศนันท์, 2563)

แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526, หน้า 91) ยังกล่าวถึง ที่มาของทัศนคติ (Source of Attitude) ไว้ ดังนี้ คือ (1) ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) วิธีการหนึ่งที่เรารู้จักทัศนคติ คือ การมี ประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทัศนคตินั้น (2) การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from Others) ทัศนคติหลายอย่างของ บุคคลเกิดขึ้นจากผลที่ได้จากการติดต่อสื่อสาร กับบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ จากบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด (3) สิ่งที่เป็น แบบอย่าง (Models) ทัศนคติบางอย่างของบุคคล ถูกสร้างขึ้นจากการ เลียนแบบบุคคล (4) องค์ประกอบ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทัศนคติของบุคคลเกิดขึ้น สืบเนื่องจากสถาบัน เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา หรือ หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสถาบัน เหล่านี้ จะเป็นทั้งแหล่งที่มาและ สิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้บุคคลเกิดทัศนคติบางอย่างได้องค์ประกอบของทัศนคติ

ถวิล ธาราโรจน์ (2543, หน้า 61) กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น เกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้ (1) องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้ด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) บุคคลจะมี ทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้ต่อสิ่งนั้นเสียก่อน เพื่อจะรู้ว่าสิ่งนั้น มีประโยชน์หรือโทษเพียงใดบางคนมีความรู้ในเรื่องนั้นเพียงเล็กน้อย ก็เกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นได้ ในทางตรงข้ามบางคนต้องมีความรู้มากกว่า จึงจะเกิดทัศนคติได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าปริมาณความรู้ ต่อการเกิดทัศนคติของบุคคลนั้นมีความแตกต่างกัน (2) องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึกหรือท่าทีความรู้สึก (Affective Component) ถ้าบุคคล มีความรู้ดีต่อสิ่งนั้นอย่างเพียงพอ ว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์จะเกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้น หรือจะเกิด ความรู้สึกไม่ชอบได้ ถ้ารู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่มีประโยชน์และมีโทษต่อตนเอง เป็นต้น (3) องค์ประกอบของการกระทำ หรือการปฏิบัติ (Behavioral Component) เมื่อ บุคคลมี ความรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะนำไปสู่การเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบตามมา และถ้าสิ่งนั้นสามารถสร้างความสุขความพอใจแก่ตนได้ บุคคลก็พร้อมที่จะปฏิบัติตาม แต่ถ้าหากเห็นว่าสิ่งนั้นไม่ดี ไม่ถูกใจ บุคคลจะหลีกเลี่ยงหรืองดเว้นการปฏิบัติได้เช่นเดียวกัน (พงษ์สันต์ เสนีย์ศรีสกุล, 2556)

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ ใช้รูปแบบการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษา เอกสาร (Documentary Research) ศึกษาและวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องและการศึกษาเชิง ปริมาณ (Quantitative)

การวิจัยเอกสาร (Document research) สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการ การวิจัย โดยการใช้องค์ประกอบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยวิธีการแบบ การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) นั้น โดยเบื้องต้นทางผู้วิจัยได้ดำเนินการกระบวนการ ศึกษา ตามระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย โดยการใช้องค์ประกอบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วย กระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร โดยการทบทวนแนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือ กระบวนการวิจัย โดยการใช้องค์ประกอบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ซึ่งในการกำหนด กระบวนการ การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิจัยโดยการสัมภาษณ์พูดคุยและเก็บ รวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียง และยังมีวิธีการสัมภาษณ์แบบดิจิตอล โดยการใช้แบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างลักษณะเป็นการใช้คำถามถามเหมือนกันทุกคนเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นและทรรศนะที่ เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยเพื่อเป็นแนวทางในการ แก้ไขปัญหาการนำเข้าและการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าให้ถูกต้อง โดยดำเนินการคัดเลือกสอบถามความคิดเห็น

ของกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) อันเป็นบุคคลที่มีความรู้ที่เกี่ยวกับทางกฎหมาย จาก ทนายความผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายจำนวน 10 ท่าน และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีประสบการณ์ จำนวน 10 ท่าน

การทำแบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Population and sample) การเก็บข้อมูลเชิง ปริมาณ ซึ่งในครั้งนีทางผู้วิจัยได้กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากเยาวชน เป็นการ สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้วิจัยได้ศึกษา โดยผู้วิจัยได้เลือก เป็นเยาวชนจาก 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 20 คน, จังหวัดยะลา จำนวน 20 คน, จังหวัดปัตตานี จำนวน 20 คน, จังหวัดสงขลา จำนวน 20 คน, จังหวัดสตูล จำนวน 20 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผู้ศึกษามีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

(1) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำคำตอบที่สัมภาษณ์จากผู้ที่ถูกสัมภาษณ์มา เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของแต่ละบุคคล มาจัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะของ ข้อมูล ในส่วนของแบบสอบถามที่เป็น google form นั้นทางผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมคำตอบทั้งหมดที่ได้และ นำมาคิดเป็นเปอร์เซ็นต์เพื่อศึกษาอัตราที่เยาวชนส่วนใหญ่ตอบว่ามีความคิดเห็นกันอย่างไรบ้าง

(2) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสอบถามที่จัดลำดับความสำคัญแล้วนำมาเปรียบเทียบกับ ข้อมูลทางเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะทราบถึง ลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล

(3) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาต่างๆ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็น ระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดงความสำคัญของข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อสะดวกใน การวิเคราะห์และเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแบบสัมภาษณ์ลักษณะปลายปิด (Close Ended Question) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเอกสาร พบว่า

1.1 กฎหมายเกี่ยวกับปัญหาในการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยนั้น ในด้านกฎหมายและ มาตรการในการจำหน่ายนั้น มีกฎหมายที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่หลายฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับก็มีบทบัญญัติใน ด้านที่แตกต่างกันออกไป แต่โดยภาพรวมของข้อกฎหมายของไทยนั้นคือการกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็น สินค้าที่ผิดกฎหมายอยู่ และเรื่องการนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้ามาในราชอาณาจักรนั้น ไม่สามารถทำได้อย่างสิ้นเชิง เนื่องจากได้มีประกาศจากกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ.2559 ระบุให้ สินค้าจำพวก “บารากูและบารากูไฟฟ้า หรือบุหรี่ไฟฟ้า” ลงไว้ในบัญชีท้ายลำดับที่ 3 ของประกาศดังกล่าว

และได้กำหนดให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากู และบารากูหรือบุหรีไฟฟ้า เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 โดยมีผลตาม ข้อ 4 ที่บัญญัติไว้ แต่ในส่วนของผู้ซื้อในปัจจุบันนั้นประเทศไทยยังคงไม่มีการตราหรือบัญญัติกฎหมายที่ใช้ควบคุมโดยเพียงใช้การออกประกาศหรือคำสั่งตามขอบเขตอำนาจของผู้รับผิดชอบในส่วนราชการนั้นๆ เพื่อการควบคุมบุหรีไฟฟ้าในขอบข่ายอำนาจตามกฎหมายที่มีอยู่ทำให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้และทำความเข้าใจต่อเนื้อหาของกฎหมายนั้น จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 มาตรา 20 ระบุว่าโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับเป็นเงินห้าเท่าของสินค้านำเข้าหรือส่งออก หรือทั้งจำทั้งปรับ และบุหรีไฟฟ้ายังเป็นสินค้าที่ห้ามขายหรือให้บริการ ตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 ซึ่งกำหนดโทษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจทั่วไป ให้จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากผู้กระทำความผิดเป็นผู้ประกอบธุรกิจในฐานะผู้ผลิต ผู้ส่ง หรือผู้นำเข้ามาเพื่อขาย ต้องรับโทษเพิ่มสูงขึ้นเป็นจำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นกรณีนำเข้า ผลิต หรือ ขายบุหรีไฟฟ้า มีความผิดตามกฎหมายไทยอย่างแน่นอน กรณีของผู้ครอบครองเพื่อใช้ส่วนตัว อาจไม่มีความผิดโดยตรง หากมีความผิดจะเข้าข่ายตามมาตรา 246 ของ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 ที่บอกว่า “ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำหรือรับไว้ ซึ่งของที่รู้ว่าเป็นความผิดตามมาตรา 242 มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับ 4 เท่าของราคาของ หรือทั้งจำทั้งปรับ” หากมีผู้สูบบุหรีไฟฟ้าในสถานที่สาธารณะ ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี เช่น ในโรงเรียน โรงพยาบาล ตลาด ถือว่าฝ่าฝืนมาตรา 42 พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท ทั้งนี้ ส่วนใหญ่ก็ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ว่ารวบรวมหลักฐานได้มากน้อยแค่ไหน ก่อนจะส่งฟ้องอัยการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คณะผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบกฎหมายในการจำหน่ายบุหรีไฟฟ้าของต่างประเทศกับประเทศไทยนั้นมีความแตกต่างกันซึ่งบุหรีไฟฟ้าในต่างประเทศนั้นได้มีผลการวิจัยที่ไปในทิศทางเดียวกันคือ บุหรีไฟฟ้าปลอดภัยกว่าบุหรีทั่วไป ทั้งในด้านสุขภาพของผู้ที่บริโภคโดยตรงผลกระทบต่อเกิดกับผู้อยู่แวดล้อมที่เกิดจากควันมือสอง หรือแม้กระทั่งปริมาณมลพิษในอากาศที่เกิดจากการใช้บุหรีไฟฟ้าก็น้อยกว่ามลพิษที่เกิดจากบุหรีมวนด้วย ด้วยเหตุนี้เองปัจจุบันจึงมีประเทศที่บุหรีไฟฟ้านั้นถูกกฎหมายอยู่ เช่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย นั้นเป็นประเทศที่มีมาตรการทางกฎหมายควบคุม ผลิตภัณฑ์บุหรีไฟฟ้า “กฎหมายในสหราชอาณาจักร” ได้ระบุมตรการควบคุมไว้ใน (ระเบียบว่าด้วยยาสูบและ ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง 2559) เป็นการกำหนดให้บุหรีไฟฟ้าเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ยาสูบ แต่ก็มีกรณีบัญญัติมาตรการที่เป็นรายละเอียดที่เกี่ยวข้องแยกต่างหากเป็นการเฉพาะ “กฎหมายในสหรัฐอเมริกา” ได้มีมาตรการกลางควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและบุหรีไฟฟ้าอยู่ใน พระราชบัญญัติป้องกันการสูบบุหรีในครอบครัวและการควบคุมยาสูบ โดยในแต่ละรัฐก็จะมีบทบัญญัติที่ควบคุมบุหรีไฟฟ้าที่แตกต่างกันออกไป โดยมีประเทศที่อนุญาตให้ขายบุหรีไฟฟ้าได้ภายใต้กฎหมายควบคุมมี 73 ประเทศ ซึ่ง

ในจำนวนนี้มี 34 ประเทศที่ควบคุมนิโคตินในบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งแตกต่างกับประเทศไทยที่ยังไม่มีการกำหนดมาตรการควบคุมผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าไว้อย่างเฉพาะและคนกลุ่มใหญ่ก็ยังคงมีความเชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีความอันตรายกว่าบุหรี่ปกติ และยังมีการวิจัยเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าน้อยกว่าของต่างประเทศจึงทำให้ประเทศไทยกำหนดให้เป็นสินค้าต้องห้ามผ่านราชอาณาจักร พ.ศ.2559 โดยระบุให้สินค้าจำพวก “บารากู่และบารากู่ไฟฟ้า หรือบุหรี่ไฟฟ้า”

2. ผลการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายผู้ประกอบวิชาชีพทนายความทนายความจำนวน 10 ท่าน พบว่า ทนายความที่ไม่เห็นด้วยเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายจำนวน 2 คน เพราะตอนที่มีการสูบบุหรี่ไฟฟ้าเข้าไปแล้วฟันทันออกมานั้นปริมาณของควันจะมีเยอะกว่าบุหรี่ปกติ ซึ่งอาจจะไปกระทบถึงภูมิคุ้มกันของเด็กที่ยังมีภูมิคุ้มกันยังไม่เพียงพออาจจะก่อให้เกิดโรคต่างๆตามมาในระยะยาวและเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความอยากรู้อยากลองในบุหรี่ไฟฟ้า และมีทนายความที่เห็นด้วยเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายจำนวน 8 คน โดยให้เหตุผลว่าหากบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายก็จะเป็นการลดการนำเข้าและจำหน่ายซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและมีการควบคุมผู้ซื้อได้โดยกำหนดอายุของผู้ซื้อเพื่อเลี่ยงการที่เด็กจะซื้อบุหรี่ไฟฟ้าใช้เอง และรัฐบาลก็มีรายได้จากการเก็บภาษีบุหรี่ไฟฟ้าอย่างถูกต้องเพื่อนำมาพัฒนาประเทศชาติต่อไป และเห็นว่าหากมีการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายของบุหรี่ไฟฟ้าจึงควรมีการกำหนดอายุของผู้สูบ กำหนดเวลาที่จำหน่าย และมีการจัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่ไฟฟ้าโดยเฉพาะอย่างบุหรี่ปกติ และควรให้มีการวิจัยในเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าออกมาอย่างแน่ชัดก่อนโดยทางหน่วยงานของสาธารณสุขเชื่อว่าผลกระทบระยะยาวอย่างไรบ้าง หน่วยงานที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร กรมสรรพสามิตในการนำเข้ามามีต้องเสียภาษีอย่างไร และกรมศุลกากรเรื่องของการจัดเก็บภาษีอย่างไร จึงต้องมีหลายหน่วยงานเข้ามาวิจัยในเรื่องนี้

ในส่วนของความเห็นภาพรวมทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 10 ท่าน จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงให้บุหรี่ไฟฟ้าจำหน่ายโดยถูกกฎหมาย พบว่า มีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่เห็นด้วยเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย จำนวน 1 คน เพราะคำว่าบุหรี่ที่มีตัวยาคือยาเส้น หรือบุหรี่ไฟฟ้าที่มีสารส่วนผสมต่างๆ ทำให้มีควันแล้วสูดเข้าไปในปอดทำให้เป็นโรคร้ายแรงได้สมควรและไม่ควรให้มีการผลิตหรือนำเข้ามาจำหน่ายในเมืองไทยและอาจจะเป็นการมอมเมาตั้งแต่เยาวชนและคนอื่นทั่วไป และมีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เห็นด้วยเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายจำนวน 9 ท่าน เพราะจะเป็นการลดการลักลอบนำเข้าและจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าอย่างไม่ถูกกฎหมายมีข้อจำกัดในการจำหน่ายอย่างชัดเจนเช่นการจำกัดอายุผู้ซื้อบุหรี่ไฟฟ้าและทำในรัฐมีรายได้เพิ่มจากการจัดเก็บภาษีในส่วนนี้

3. แบบสอบถามกลุ่มเยาวชน

คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความคิดเห็นของเยาวชน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 100 คน เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ากับการเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ สงขลา, ยะลา, นราธิวาส, ปัตตานี, สตูล สามารถสรุป ได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเยาวชนที่ศึกษานั้นเป็นดังนี้ เป็นเพศหญิง มากที่สุดร้อยละ 52.6% รองลงมา เป็นเพศชาย ร้อยละ 31.6% และเป็นLGBTQ+ ร้อยละ 15.8% และมีอายุอยู่ในช่วง 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 76.3% รองลงมาเป็นช่วงอายุ 19-20 ปี ร้อยละ 18.4% และช่วงอายุ 16-18 ปี ร้อยละ 5% ซึ่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นนักเรียน/นักศึกษา มากที่สุดร้อยละ 89.5% และรองลงมาเป็นอาชีพ อิสระ ร้อยละ 5.3% และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจและอื่นๆ เป็นจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 2.6%

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้า

เคยสูบบุหรี่หรือไม่	ร้อยละ
ไม่เคยสูบ	39.5%
เคยสูบแต่ปัจจุบันเลิกสูบไปแล้ว	31.6%
เคยสูบและปัจจุบันยังสูบบุหรี่อยู่	28.9%
รวม	100%

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเป็นผู้ไม่เคยสูบ มากที่สุดร้อยละ 39.5% รองลงมาเป็นผู้เคยสูบแต่ปัจจุบันเลิกไปแล้ว ร้อยละ 31.6% และเป็นผู้เคยสูบและปัจจุบันยังสูบบุหรี่อยู่ ร้อยละ 28.9%

ตารางที่ 2 ระยะเวลาที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนจากพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะเวลาที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า	ร้อยละ
ไม่เกิน1ปี	66.7%
มากกว่า1ปี	29.2%
มากกว่า1ปี แต่ไม่เกิน2ปี	4.1%
รวม	100%

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าซึ่ง ระยะเวลาที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า มากที่สุดคือระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ร้อยละ 66.7% รองลงมาเป็นระยะเวลา มากกว่า 1 ปี ร้อยละ 29.2% และเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี ร้อยละ 4.1%

ตารางที่ 3 ทราบหรือไม่ว่าบุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ถูกกฎหมายในประเทศไทย

บุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ถูกกฎหมายทราบหรือไม่	ร้อยละ
ทราบ	92.1%
ไม่ทราบ	7.9%
รวม	100%

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามส่วนมากทราบเรื่องที่บุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ถูกกฎหมายในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 92.1% และเป็นคนที่ไม่ทราบเรื่องที่บุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ถูกกฎหมายในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 7.9%

ตารางที่ 4 เห็นด้วยหรือไม่ถ้าบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายในประเทศไทย

เห็นด้วยหรือไม่ถ้าบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย	ร้อยละ
เห็นด้วย	68.4%
ไม่เห็นด้วย	31.6%
รวม	100%

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม พบว่ามีส่วนมากเป็นผู้เห็นด้วยหากบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายในประเทศไทย ร้อยละ 68.4% และมีผู้ไม่เห็นด้วยหากบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายในประเทศไทย ร้อยละ 31.6% โดยผู้ที่เห็นด้วยหากบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายในประเทศไทยได้ให้เหตุผลว่า บุหรี่อันตรายน้อยกว่าบุหรี่ปริมาณและทำให้เลิกการสูบบุหรี่มวนได้ดีมาก

ตารางที่ 5 ทราบหรือไม่ว่าการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ถูกกฎหมายในประเทศไทย

การจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ถูกกฎหมายทราบหรือไม่	ร้อยละ
ทราบ	94.7%
ไม่ทราบ	5.3%
รวม	100%

จากตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามไฟฟ้า พบว่าคนส่วนมากทราบเรื่องที่มีการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ถูกกฎหมายในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 94.7% และเป็นคนที่ไม่ทราบเรื่องที่มีการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้ายังไม่ถูกกฎหมายในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 5.3% %

ตารางที่ 6 เห็นด้วยหรือไม่ถ้าการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายในประเทศไทย

เห็นด้วยหรือไม่ถ้าการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย	ร้อยละ
เห็นด้วย	71.1%
ไม่เห็นด้วย	28.9%
รวม	100%

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามซึ่งพบว่ามีส่วนมากเป็นผู้เห็นด้วยหากการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายในประเทศไทย ร้อยละ 71.1% และมีผู้ไม่เห็นด้วยหากการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายในประเทศไทย ร้อยละ 28.9%

ตารางที่ 7 พฤติกรรมการจัดหาหรือซื้ออุปกรณ์บุหรี่ไฟฟ้าของผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย

ช่องทางการซื้อบุหรี่ไฟฟ้า	ร้อยละ
ร้านค้าที่จำหน่ายโดยเฉพาะ	55.6%
ช่องทางออนไลน์	44.4%
รวม	100%

จากตารางที่ 7 พบว่า พฤติกรรมการจัดหาหรือซื้ออุปกรณ์บุหรี่ไฟฟ้าของผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยนั้น ส่วนมากเป็นการซื้อจากร้านค้าที่จำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าโดยเฉพาะซึ่งเป็นร้านค้าในท้องถิ่นที่คนสูบบุหรี่รู้จักหรือร้านค้าที่จำหน่ายบุหรี่มีวนปกติอยู่และมีบุหรี่ไฟฟ้าจำหน่ายร่วมด้วยมากถึงร้อยละ 55.6% และรองลงมาเป็นซื้อมาจากช่องทางออนไลน์ซึ่งเป็นทางเว็บไซต์ ร้านในกลุ่ม Facebook หรือร้านใน Twitter คิดเป็นร้อยละ 44.4%

สรุปและอภิปรายผล

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนจาก 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 100 คน มีความสอดคล้องกับงานวิจัยพงษ์สันต์ เสนีย์ศรีสกุล (2556) เรื่อง ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี มหาวิทยาลัยบูรพา และงานวิจัยของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม ที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวคือ เหตุผลที่เยาวชนส่วนใหญ่เลือกที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นเพราะเชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้านั้นมีความอันตรายน้อยกว่า บุหรี่มีวน และเชื่อว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าจะทำให้สามารถเลิกสูบบุหรี่มีวนได้ ประกอบกับบุหรี่ไฟฟ้ามีกลิ่นที่หอม มีกลิ่นให้เลือกเยอะ และไม่ได้กลิ่นเหม็นเหมือนบุหรี่มีวนปกติ และยังมีปัจจัยในเรื่องของความสะดวกพกพาของบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งมีขนาดเล็กสามารถพกพาได้สะดวก สำหรับสถานที่ใช้สูบบุหรี่ไฟฟ้านั้น สำหรับพฤติกรรมการจัดหาหรือซื้ออุปกรณ์บุหรี่ไฟฟ้าของผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยนั้น ส่วนมากเป็นการซื้อจากร้านค้าที่จำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าโดยเฉพาะซึ่งเป็นร้านค้าในท้องถิ่นที่คนสูบบุหรี่รู้จักหรือแนะนำให้กันหรือร้านค้าที่จำหน่ายบุหรี่มีวนปกติอยู่และมีบุหรี่ไฟฟ้าจำหน่ายร่วมด้วยมากและรองลงมาเป็นซื้อมาจากช่องทางออนไลน์ซึ่งเป็นทางเว็บไซต์ ร้านในกลุ่ม Facebook หรือร้านใน Twitter

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีการแก้กฎหมายให้บุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าที่จัดอยู่ในหมวดของผลิตภัณฑ์ยาสูบและแก้ประกาศของกระทรวงพาณิชย์ที่กำหนดให้บุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องนำห้ามราชอาณาจักรที่สามารถนำเข้าและจำหน่ายได้อย่างถูกต้องตามเพื่อที่รายได้ของรัฐบาลจะเพิ่มมากขึ้นจากการกำหนดและเรียกเก็บภาษีสรรพสินค้าจากผลิตภัณฑ์บุหรีไฟฟ้าซึ่งถือว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย และการเรียกเก็บภาษีศุลกากรจากการนำเข้าอย่างถูกกฎหมายได้ และลดการนำเข้าโดยไม่ถูกกฎหมาย

2. ให้นำมาตรการเฉพาะของผลิตภัณฑ์บุหรีไฟฟ้าในกฎหมายของสหราชอาณาจักร คือ มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไว้วางผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จัดจำหน่ายจะสามารถจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์บุหรีไฟฟ้าได้ตามที่กำหนดไว้เท่านั้น มาใช้เป็นต้นแบบในการสร้างกรอบควบคุมผลิตภัณฑ์บุหรีไฟฟ้าในประเทศไทย โดยการบัญญัติมาตรการควบคุมบุหรีไฟฟ้าเป็น หมวดใหม่ต่อจากหมวด 4 การควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อใช้กับผลิตภัณฑ์บุหรีไฟฟ้าเท่านั้น

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าเพื่อที่ประชาชนจะได้อย่างแน่ชัดมากกว่าที่มีอยู่ตอนนี้และมีการแนะนำในเรื่องนี้ได้อย่างถูกต้องอย่างเช่นทำป้ายขนาดใหญ่ไปติดตั้งตามสถานที่สำคัญ ๆ ของหมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์ตามเสียงของหมู่บ้านสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง

4. การศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาในการจำหน่ายบุหรีไฟฟ้าในครั้งนี้เป็นการวิจัยในส่วนของการเข้าถึงบุหรีไฟฟ้าของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

กลมพร ยศนันท์. (2563). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมบุหรีไฟฟ้า กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พงษ์สันต์ เสนีย์ศรีสกุล. (2556). ทศนคติที่มีต่อการสูบบุหรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). การรับรู้ ทศนคติ และพฤติกรรม ที่มีต่อบุหรีไฟฟ้า คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ถวิล ธาราโรจน์. (2543). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรีไฟฟ้าของนักเรียนชายอาชีวศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.